

ความรู้เกี่ยวกับ

ประชาคม

อาเซียน

เล่ม 1

- เติร์จงมพร้อมลู่ประชาคมอาเซียน
- เนื้อหาอ่านเข้าใจง่าย

✦ เหมาะสำหรับนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ✦

ความรู้เกี่ยวกับ ประชาคม อาเซียน

เล่ม 1

ทีมวิชาการนิช: เรียบเรียง

ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เล่ม 1

ทีมวิชาการนิช: เรียบเรียง

พิมพ์ครั้งที่ 2: กุมภาพันธ์ 2558

พิมพ์โฆษณาครั้งนี้ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ตามกฎหมายแล้ว

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ไม่อนุญาตให้คัดลอกเนื้อหา ภาพประกอบ รวมทั้งดัดแปลงส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือ ไม่ว่าด้วยวิธีการอื่นใด

เพื่อสร้างฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือเผยแพร่ด้วยรูปแบบ และวิธีการใด ๆ

เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากทางสำนักพิมพ์แล้วเท่านั้น

ISBN 978-616-7797-00-7

ราคา 180 บาท

เจ้าของ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา: บริษัท สำนักพิมพ์ นิช จำกัด

บรรณาธิการ: ศิริกัญญา เลี้ยวศรี

ผู้ช่วยบรรณาธิการ: พิษญา สิทธิบุตร ฤดี เอมบ้านกวย

ที่ปรึกษาทิตติมศักดิ์: ศ.ดร.วารี นาสกุล รศ.นุชทิพย์ ป.บรรจงศิลป์ รศ.ดร.อภิญา เลื่อนฉวี

รศ.พินิจ ทิพย์มณี ผศ.ดร.ธานี วรภัทร์

ออกแบบปก / จัดรูปเล่ม: อริษา จอกลอย พรรษา เปี่ยมสมุทร

ธัชภัค รัตนสิงห์ หทัยรัตน์ เข้มกำเหนิด อัจฉรีย์ อุ่นภมรหล้า

ฝ่ายขายและการตลาด: นันทน์ภัทร์ ทารกิจ

บัญชีและการเงิน: แสงมณี ฉันทะกลาง

พิมพ์ที่: บริษัท ออฟเซ็ทพลัส จำกัด

95/39 หมู่ 84 ถนนสุขสวัสดิ์ ตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์

จังหวัดสมุทรปราการ 10290 โทรศัพท์: 0-2461-2161-4 โทรสาร: 0-2461-2165

จัดจำหน่ายโดย: บริษัท สำนักพิมพ์ นิช จำกัด

100/26 หมู่ 10 ถนนนครอินทร์ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์: 0-2526-5559-61 โทรสาร: 0-2526-5562 เว็บไซต์: www.nichepublishing.co.th

หนังสือชุดประชาคมอาเซียน จัดทำขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2556

ทีมงานผู้เรียบเรียงได้พยายามตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องมากที่สุด

หากผู้อ่านพบข้อผิดพลาดในเรื่องเนื้อหาข้อมูลหรือข้อบกพร่องในกระบวนการพิมพ์

โปรดแจ้งตามที่อยู่ข้างต้น หรือโทร: 0-2526-5559-61 อีเมล: marketing@nichepublishing.co.th

คำนำสำนักพิมพ์

หนังสือความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เล่ม 1 ที่ท่านผู้อ่านถืออยู่นี้ เรียบเรียงและจัดทำขึ้นโดยทีมนักวิชาการสำนักพิมพ์นิช จัดพิมพ์ครั้งแรกเมื่อเดือน พฤษภาคม 2556 การพิมพ์ครั้งนี้มีการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาเล็กน้อยให้ทันสมัยยิ่งขึ้น เนื้อหาภายในเล่มครอบคลุมความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การกำเนิดเกิดขึ้นของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association of Southeast Asian Nations) หรือ “อาเซียน” (ASEAN) กฎบัตรอาเซียน ประชาคมอาเซียน และประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ อันได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม

สำนักพิมพ์เชื่อว่าผู้อ่านทุกท่านจะได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนยิ่งขึ้น และสามารถปรับตัวเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างสมบูรณ์แบบในปี พ.ศ.2558 อย่างมั่นใจ ท้ายนี้ หากผู้อ่านท่านใดมีข้อติชมหรือเพิ่มเติมเนื้อหาใด ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับผู้อ่านทุกท่าน ได้โปรดกรุณาแจ้งให้ทางสำนักพิมพ์รับทราบเพื่อการปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

สำนักพิมพ์นิช

มกราคม 2558

ศิลปะการแสดงของเมียนมาร์

การแสดงมโนราห์ ของไทย

สารบัญ

บทที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

11

1.1 ทำเลที่ตั้งและอาณาเขต	12
1.2 ลักษณะภูมิประเทศ	14
(ก) ภูมิประเทศเขตคาบสมุทรอินโดจีน	14
(ข) ภูมิประเทศกลุ่มเกาะมลายู	16
1.3 ลักษณะภูมิอากาศ	16
(ก) ปัจจัยที่ควบคุมภูมิอากาศในภูมิภาค	16
(ข) ภูมิอากาศ	17
1.4 ลักษณะทางสังคม	18
(ก) สภาพการเมืองการปกครอง	18
(ข) สภาพเศรษฐกิจ	19
(ค) สภาพสังคมและวัฒนธรรม	20

บทที่ 2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอาเซียน

22

2.1 จากสมาคมอาสาสู่สมาคมอาเซียน	23
2.2 มุลเหตุในการกำเนิดอาเซียน	24
2.3 สมาชิกของกลุ่มอาเซียน	26
2.4 ภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน	26
2.5 อัตลักษณ์ของอาเซียน	26
2.6 ดวงตราอาเซียน	27
2.7 ธงชาติอาเซียน	28
2.8 วันอาเซียน	28
2.9 คำขวัญของอาเซียน	28
2.10 เพลงประจำอาเซียน	29
2.11 วัตถุประสงค์อาเซียน	31
2.12 วิสัยทัศน์อาเซียน 2020	31

บทที่ 3 กฎบัตรอาเซียน

34

3.1 กฎบัตรอาเซียน	35
3.2 โครงสร้างของกฎบัตรอาเซียน	36
3.3 ปฏิญญาอาเซียน	39
3.4 สาระสำคัญของกฎบัตรอาเซียน	40

บทที่ 4 ประชาคมอาเซียน

45

4.1 ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน	48
4.2 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	49
4.3 ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน	51

บทที่ 5 ประเทศสมาชิกอาเซียน

52

5.1 ประเทศบรูไน	53
5.2 ประเทศกัมพูชา	64
5.3 ประเทศอินโดนีเซีย	72
5.4 ประเทศลาว	85
5.5 ประเทศมาเลเซีย	95
5.6 ประเทศเมียนมาร์	105
5.7 ประเทศฟิลิปปินส์	118
5.8 ประเทศสิงคโปร์	129
5.9 ประเทศไทย	140
5.10 ประเทศเวียดนาม	155

ดัชนีค้นคำ

183

บรรณานุกรม

189

ประเพณีสงกรานต์ของไทย

ASEAN MAP

บทที่ 1

ความรู้เกี่ยวกับ
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

1.1 กำแพงที่ตั้งและอาณาเขต

ตั้งอยู่ทางซีกโลกตะวันออก ทางด้านตะวันออกเฉียงใต้ของทวีปเอเชีย ระหว่างเส้นละติจูดที่ 10 องศาใต้ ถึงเส้นละติจูดที่ 28 องศาเหนือ ทำให้มีพื้นที่อยู่ทั้งซีกโลกเหนือและซีกโลกใต้ระหว่างเส้นศูนย์สูตร มีผลต่อสภาพภูมิอากาศ ทำให้ภูมิภาคนี้มีสภาพภูมิอากาศอยู่ในเขตร้อน และตั้งอยู่ระหว่างเส้นลองจิจูดที่ 92 องศาตะวันออก ถึงเส้นลองจิจูดที่ 141 องศาตะวันออก ทำให้เวลามาตรฐานของแต่ละประเทศในภูมิภาคมีความแตกต่างกัน

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีเนื้อที่ประมาณ 4.5 ล้านตารางกิโลเมตร หรือราวร้อยละ 9 ของเนื้อที่ทวีปเอเชีย อาณาเขตของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทิศเหนือติดกับประเทศจีน ทิศใต้ติดกับมหาสมุทรอินเดีย ทิศตะวันออกติดกับประเทศบังกลาเทศ ประเทศอินเดีย และมหาสมุทรอินเดีย และทิศตะวันตกติดกับมหาสมุทรแปซิฟิก

Mauritius Island มหาสมุทรอินเดีย สถานที่แห่งนี้ ได้รับการกล่าวขานว่าเป็น “ปลายทางสุดท้าย ที่โรแมนติกมากที่สุด”

ดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่อยู่บนภาคพื้นทวีป (Mainland) เรียกว่า “คาบสมุทรอินโดจีน” และส่วนที่อยู่บนภาคพื้นสมุทร (Insular) เรียกว่า “กลุ่มเกาะมลายู” ซึ่งสามารถแบ่งประเทศได้ ดังนี้

ส่วนที่อยู่บนภาคพื้นทวีป (Mainland) เรียกว่า “คาบสมุทรอินโดจีน”		ส่วนที่อยู่บนภาคพื้นสมุทร (Insular) เรียกว่า “กลุ่มเกาะมลายู”	
ประเทศ	เมืองหลวง	ประเทศ	เมืองหลวง
เมียนมาร์	เนปีดอว์	มาเลเซียตะวันออก	กัวลาลัมเปอร์
ไทย	กรุงเทพมหานคร	อินโดนีเซีย	จาการ์ตา
ลาว	เวียงจันทน์	ฟิลิปปินส์	มะนิลา
กัมพูชา	พนมเปญ	บรูไน	บันดาร์เสรีเบกาวัน
เวียดนาม	ฮานอย	สิงคโปร์	สิงคโปร์
มาเลเซียตะวันตก	กัวลาลัมเปอร์		

1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

(ก) ภูมิประเทศเขตคาบสมุทรอินโดจีน

หมายถึง ดินแดนบนพื้นแผ่นดินใหญ่ ได้แก่

1. เขตเทือกเขา ส่วนใหญ่วางตัวแนวเหนือ - ใต้

แบ่งได้เป็น 3 เขต

1.1 เขตแนวเทือกเขาตะวันตก อยู่บริเวณตะวันตกสุดของเมียนมาร์ คือ “แนวเทือกเขาอาระกันโยมา” เป็นภูเขาหินใหม่

1.2 เขตแนวเทือกเขาตอนกลาง อยู่บริเวณประเทศไทยและมาเลเซีย เรียงกันลงมา เป็นภูเขาหินเก่า

1.3 เขตแนวเทือกเขาตะวันออก อยู่บริเวณประเทศลาวและเวียดนาม เป็นภูเขาหินเก่า

2. เขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ

2.1 ที่ราบลุ่มแม่น้ำอิระวดี ทางภาคกลางของเมียนมาร์

2.2 ที่ราบลุ่มแม่น้ำสาละวิน ทางตะวันออกของเมียนมาร์ และเป็นแม่น้ำที่เป็นพรมแดนไทย - เมียนมาร์

2.3 ที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ทางภาคกลางของไทย

2.4 ที่ราบลุ่มแม่น้ำโขง แม่น้ำโขงจัดได้ว่าเป็นแม่น้ำนานาชาติ ต้นน้ำอยู่ที่ประเทศจีน ลงมาเมียนมาร์ ลาว ไทย กัมพูชา ปลายน้ำอยู่ที่ประเทศเวียดนามตอนใต้

2.5 ที่ราบลุ่มแม่น้ำแดง ทางภาคเหนือของเวียดนาม ไหลลงอ่าวตังเกี๋ย

แม่น้ำอิระวดี ทางภาคกลางของเมียนมาร์

3. เขตชายฝั่งทะเล

3.1 ภาคตะวันตกของเมียนมาร์ติดกับอ่าวเบงกอล ทำให้ติดต่การค้าขายกับต่างชาติได้สะดวก

3.2 ภาคใต้ของเมียนมาร์ติดกับทะเลอันดามัน

3.3 ภาคใต้ของไทยติดกับอ่าวไทยและทะเลอันดามัน ทำให้ติดต่การค้าขายสะดวก มีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย

3.4 ภาคใต้ของกัมพูชาติดกับอ่าวไทย

3.5 เวียดนามติดกับทะเลจีนใต้

3.6 มาเลเซียติดทั้งทะเลอันดามันและอ่าวไทย
อนึ่ง ลาวเป็นประเทศเดียวที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล

(ข) ภูมิประเทศกลุ่มเกาะมลายู

เขตกลุ่มเกาะมลายูที่สำคัญ คือเกาะอินโดนีเซียและเกาะฟิลิปปินส์ ซึ่งมีลักษณะเป็นเกาะและมีเทือกเขาอยู่ตรงกลาง ทำให้มีที่ราบแคบ ๆ ริมฝั่งทะเล เทือกเขาเหล่านี้เป็นภูเขาหินใหม่ จะมีผลกระทบเรื่องแผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด แต่มีข้อดีคือ ดินภูเขาไฟเป็นดินที่อุดมสมบูรณ์ เพราะมีแร่ธาตุมาก เหมาะแก่การเกษตรกรรม

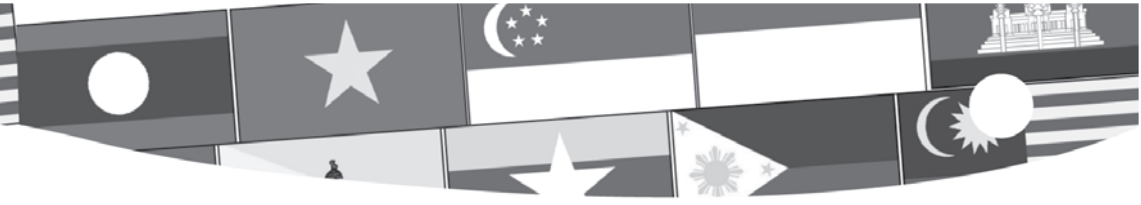
ภูมิประเทศกลุ่มเกาะมลายู

1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

(ก) ปัจจัยที่ควบคุมภูมิอากาศในภูมิภาค

1) ที่ตั้ง ตั้งอยู่ในเขตร้อน ระหว่างเส้น ทropicคอปฟแคนเซอร์ (Tropic of Cancer) และทropicคอปฟแคปริคอร์น (Tropic of Capricorn) จึงมีอากาศร้อน

2) ความใกล้ไกลทะเล บริเวณภาคพื้นทวีปตอนในอยู่ไกลทะเล ทำให้อากาศแห้ง ๆ เพราะลมทะเลพัดผ่านไม่ถึง ส่วนบริเวณภาคพื้นสมุทรอยู่ใกล้ทะเลทำให้ได้รับอิทธิพลของลมทะเลมาก อากาศจึงชุ่มชื้น

- 3) การวางตัวของภูเขา ที่วางตัวในแนวเหนือใต้ ทำให้เกิดเขตเงาฝน แต่บริเวณหน้าเขาได้รับอิทธิพลของลมเต็มที่
- 4) ลมประจำ ได้แก่ ลมมรสุมฤดูร้อน และลมมรสุมฤดูหนาว ทำให้อากาศต่างกัน

(ข) ภูมิอากาศ

สามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

- 1) ภูมิอากาศแบบป่าดิบชื้น พบในประเทศที่ตั้งในเขตเส้นศูนย์สูตร ได้แก่ อินโดนีเซีย บรูไน ฟิลิปปินส์บางส่วน ลักษณะอากาศจะร้อนแต่ร้อนไม่มาก เพราะมีฝนตกชุก พืชพรรณธรรมชาติเป็นแบบป่าดงดิบ
- 2) ภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ พัดมาจากมหาสมุทรอินเดียก่อให้เกิดฝนตกบนแผ่นดินใหญ่
- 3) ภูมิอากาศแบบทุ่งหญ้าเขตร้อน ภูมิอากาศแบบนี้มีความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างฤดูหนาวในฤดูหนาวและฤดูร้อน พบมากบริเวณประเทศเมียนมาร์ ไทย ลาว กัมพูชา เวียดนาม

ภูมิอากาศแบบป่าดิบชื้น

1.4 ลักษณะทางสังคม

(ก) สภาพการเมืองการปกครอง

ทุกประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยกเว้นประเทศไทยเคยตกเป็นเมืองขึ้นของชาติตะวันตก แต่หลังได้รับเอกราชก็ได้เลือกรูปแบบการปกครองที่เหมาะสมแตกต่างกันไปตามภูมิหลังของแต่ละประเทศ

ลำดับ	ประเทศ	ระบอบการปกครอง	ประมุข	หัวหน้าฝ่ายบริหาร
1	บรูไนดารุสซาลาม	ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์	สุลต่าน	สุลต่าน
2	กัมพูชา	ระบอบประชาธิปไตย	พระมหากษัตริย์	นายกรัฐมนตรี
3	อินโดนีเซีย	ระบอบประชาธิปไตย	ประธานาธิบดี	ประธานาธิบดี
4	ลาว	ระบอบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์	ประธานประเทศ	นายกรัฐมนตรี
5	มาเลเซีย	ระบอบประชาธิปไตย	พระราชาธิบดี	นายกรัฐมนตรี
6	เมียนมาร์	ระบอบสาธารณรัฐ	ประธานาธิบดี	ประธานาธิบดี
7	ฟิลิปปินส์	ระบอบประชาธิปไตย	ประธานาธิบดี	ประธานาธิบดี
8	สิงคโปร์	ระบอบประชาธิปไตย	ประธานาธิบดี	นายกรัฐมนตรี
9	ไทย	ระบอบประชาธิปไตย	พระมหากษัตริย์	นายกรัฐมนตรี
10	เวียดนาม	ระบอบเผด็จการคอมมิวนิสต์	ประธานาธิบดี	นายกรัฐมนตรี

(ข) สภาพเศรษฐกิจ

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีการประกอบอาชีพที่หลากหลาย แต่มีพื้นฐานคือ การเพาะปลูก เนื่องจากมีสภาพภูมิอากาศและภูมิประเทศที่เหมาะสม มีฝนตกชุกบริเวณเส้นศูนย์สูตร มีดินตะกอนทับถมบริเวณที่ราบลุ่มและดินภูเขาไฟที่อุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะการปลูกข้าวเจ้า เครื่องเทศ (อินโดนีเซีย) และมะพร้าว (ฟิลิปปินส์) ในอดีตภูมิภาคนี้เป็นเส้นทางคมนาคมระหว่างอินเดียและจีนจึงกลายเป็นเมืองท่าค้าขาย เกิดการแลกเปลี่ยนสินค้าพื้นเมืองกับสินค้าต่างถิ่น ก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรือง

เครื่องเทศ พืชเศรษฐกิจอินโดนีเซีย ▲

มะพร้าว พืชเศรษฐกิจฟิลิปปินส์ ▲

ปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความหลากหลายตามสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และศักยภาพของผู้นำประเทศ เช่น ประเทศสิงคโปร์ และมาเลเซีย เป็นสองประเทศที่มีความก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมในภูมิภาค และบางประเทศยังมีรายได้จากภาคบริการโดยเฉพาะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว